

Un dictamen interessant
La Generalitat de Catalunya i la República Espanyola

(Continuació)
La nota oficiosa dona compte del caràcter paccionat dels acords en termes concrets. Fa constar, de manera expressa, que una de les parts, precisament l'espanyola, anà a entrevistar-se amb el Govern de la República a Catalunya, precisament per a donar oficialitat a una prometença anterior. El seu paràgraf abans transcrit, diu: que han confirmat de la manera més absoluta la seguretat del compliment del pacte de Sant Sebastià. Si una de les parts assisteix a la reunió per a prometre que complirà un pacte, els acords que hi foren presos són paccionats.
Un altre paràgraf ho acaba de confirmar, perquè distingeix entre el conjunt dels acords adoptats, i un en el qual no existí pacte, ni intervenció de les dues parts, sinó d'una sola.
És precisament un acord en el qual si la representació espanyola no hagués reconegut l'Estat català, hi hauria tingut intervenció exclusiva, perquè hauria estat de la seva exclusiva jurisdicció; en canvi, va ésser pres en presència seva, per la representació catalana solament, perquè l'haver reconegut l'Estat català l'impedia que hi intervingués.
És l'acord que es refereix al canvi de nom de República catalana en Generalitat.
Aquest paràgraf diu: Per la seva part, el Consell de Govern que ha vingut actuant fins aquest moment a Catalunya, ha resolt actuar, en endavant, amb el nom, de gloriosa tradició, de Govern de la Generalitat.
Segons el dret públic, canviar el nom d'un Estat és funció pròpia d'ell, en la qual els altres no hi tenen facultat i, per tant, no hi poden intervenir.
Fa tres anys va ésser efectuat a Europa un canvi d'aquesta naturalesa, que ho comprova de manera remarcable, per les circumstàncies especials en què havia estat reconegut el substitutiu.
El Tractat de Saint Germain-en-Laye, és entre les Potències Aliades i l'Estat des Serbes, Croates et Slovènes, noms que aquest Estat es va donar a si mateix, i havia anat usant com a propi, en els documents de règim interior, i de relació externa. En data posterior, l'any 1929, aquest Estat va promulgar una llei dient que, en endavant, s'anomenaria Estat de Iugoslàvia; ni la Societat de Nacions, ni cap de les potències signatàries del Tractat, es va creure en el dret d'intervenir en el canvi, i, des deleshores, totes l'empren, i han deixat de banda l'antic.
Pe. contra, un organisme subaltern, sense sobirania, no pot donar-se nom, ni canviar-se'l. Així, per exemple, una Diputació provincial o altre qualsevol. Per aquesta causa, en mancomunar-se les Diputacions catalanes, no pogueren donar-se a si mateixes el nom de Mancomunitat, perquè la Mancomunitat no era un Estat; fou necessari que el Go-

vern d'Espanya l'autoritzés en un R. D., que és el de 26 de març de 1914.
En aquesta reunió, doncs, els representants de l'Estat espanyol, varen reconèixer l'Estat català i hi tractaren amb aquest caràcter.
No es pot posar en dubte l'eficàcia jurídica del reconeixement, perquè, en realitzar-lo, el Govern provisional de la República espanyola assumia tots els poders de l'Estat.
Tampoc es pot dubtar del valor jurídic de la nota oficiosa, perquè la publicació d'acords estatals mitjançant notes d'aquesta mena, entre en els usages acceptés internacionalment per a manifestar la voluntat dels Estats. En tant és així, que el ja esmentat Tribunal de Justícia Internacional, classifica aquestes notes entre els documents utilitzats per a concretar la part relativa al fet de les seves sentències i dictàmens.
III
La categoria que, en dret públic, correspon a l'Estat català, la posa de manifest la doctrina continguda en aquestes sentències i dictàmens del T. de J. I. instituit per a aplicar-lo en les qüestions promogudes entre Estats.
Un dels documents de majoria del seu Avis consultatiu de 5 de setembre de 1931, diu que d'Estats n'hi de dues menes: independents i dependents. Aquests són des Etats soumis a l'autorité d'un ou de plusieurs autres Etats. L'idée de dependance implique, donc, nécessairement celle d'un rapport entre un Etat supérieur (souverain protecteur ou autre) ou d'un Etat inférieur ou sujet (vassal, protégé, etc.), d'un Etat qui peut légalement imposer sa volonté et d'un Etat qui est légalement obligé a s'y soumettre.
Que Catalunya no és un Estat vassall no hi ha necessitat de demostrar-ho.
La idea de vassallatge és prou clara perquè resulti evident, que ni l'Estat espanyol, ni la Generalitat, ni l'actual ni la històrica, han establert cap relació, ni efectuat cap pacte, que pugui donar lloc a suposar que l'Estat català es troba en la posició avui, circumscrita a algunes organitzacions estatals africanes o asiàtiques.
Que tampoc és un Estat protegit, ho ensenya l'exemple dels d'aquesta categoria avui existents. Es, per exemple, un Estat protegit, el que porta el nom de ciutat lliure de Dantzig. L'art. 102 del Tractat de Versalles el posa sota la protecció de la Societat de Nacions, i els següents mostren quines són les característiques de la protecció. El 103 ordena que la Constitució de l'Estat sigui elaboré d'accord avec un Haut Commissaire de la Société des Nations, és a dir, del protector; i el 104 estatueix, que la convenció de Dantzig ha de pactar amb Polònia sobre duanes, vies de comunicació, etc., no serà de lliure competència de les parts, sinó amb la

ELS TEATRES

Amics del Teatre

XXXI representació. «La Dama enamorada», drama en 3 actes de J. Puig i Ferrer. Clavé Palace.

Dimarts passat la Junta dels Amics del Teatre ens va donar una obra que s'havia representat a Mataró el 9 de gener de 1924 per la Companyia Nicolau-Gimenez i havia estat acollida amb un èxit estimable. El drama de Puig i Ferrer, representat per aquell conjunt, ens causà una impressió artística inesborrable, i així ho exposarem en la crítica publicada en el DIARI DE MATARÓ del dia següent. Els aplaudiments del públic selecte que assistí a n'aquella vetllada foren la millor fermaça de que l'obra havia agradat i ens confirmà en l'idea de que Puig i Ferrer era un excel·lent dramaturg.

Amb l'esperança de tornar a fruit dels mateixos moments de goig d'aleshores entrarem dimarts passat al Clavé. Aviat ens haguérem de convèncer del nostre error i del que havia sofert la Junta dels Amics del Teatre en presentar una obra tan difícil per una companyia tan fluixa com la que va descabellar-la davant els nostres ulls. Hi havia moments que fins ens semblava una altra obra i no podiem menys de recordar l'actuació de la senyora Nicolau aquella nit de 1924 interpretant magistralment el paper de Lluïsa de Moran i la del jove actor Joan Comelles en el de Victor i àdhuc el senyor Rovira que feia ara el mateix paper d'Abel no podiem creure que fos el mateix de fa vuit anys.

Cal reconèixer, però, que els artistes hi posaren tota llur bona voluntat. Si no hi reeixiren fou perquè l'obra és superior a llurs forces. Heu's ací el que en deiem l'any 1924 quan ens la presentà l'Empresa del Clavé:

«La Dama enamorada és l'obra d'un hàbil comediògraf. Amb un assumpte d'un fort i humà realisme ha compost un drama intens i punyent. Les passions s'hi descabellen braves i fortes com un allau indomable. En el primer i segon acte, dibuixats de mà mestra i els millors de l'obra, hi ha l'exposició de la tragèdia que vola per l'ambient i que inexorablement ha de venir. Aquella Lluïsa de Moran que creu estimar el foraster recollit com el fill fort que ella hauria volgut tenir i que, després, en dir-li aquest que no l'estima com a tal, veu que també és una ficció l'armadura que ella havia bastit i que en el seu cor hi ha queleom més que l'amor maternal, és tot un estudi psicològic, i encara més ben dibuixat el caràcter del fill, malaltís i neurastènic, gelós, ple de passions i odís.»

Tot això, dimarts, no ho va poder veure el públic. Les escenes es desen-

intervenció de les Potències Aliades, representants del protector.

J. Maspons i Anglasesell (Seguirà)

Les nostres col·laboracions

Al marge del llibre «De la Dictadura a la República»

La cosa més ingrata del periodisme és la premsa amb què els comentaris, la crítica o l'exposició que hom ha escrit al marge d'un esdeveniment, perden cuïta-corrent l'actualitat, fins al punt que hom diria que estingit o superat el moment que els motivà, perden relleu i justificació i apareixen com una cosa desencaixada, incoherent. Arriba a constatar-se, a vegades, que sense una aclaració, no donen noció exacta de llur raó d'ésser.

Per això el periodista rares vegades pot veure sobreviure la seva obra aplegada en volum. I és que aquesta obra, una vegada separada de les planes del diari apareix com mancada del fons adequat o del marc precís, detalls que li donen relleu i són el seu complement indispensable.

Aquests motius fan que siguin ben comptats els periodistes — àdhuc els bons periodistes — que apleguin llur obra en un o diversos volums. Val a dir, però, que el mèrit principal d'un periodista rau en saber valorar justament el moment que passa i extreure'n les màximes conseqüències, tot preveient ensems la repercussió que el fet d'avui tindrà en el futur.

No oblidem que l'actualitat, bo i la seva rapidíssima fugacitat, és filla de l'ahir i es continua en el demà.

Els fets no acostumen ésser cosa esporàdica; tenen, com tot, el seu origen i les seves conseqüències i el mèrit del que recull aquestes palpitations del temps rau precisament en saber interpretar el nexa que les situa i les classifica dins la Història.

No tots els esperits tenen els do's que requereix una tasca semblant. La aguda sensibilitat ha d'anar aparellada amb moltes dosis de clarividència, el

domini de la història i el passat ha de tenir per companyia la coneixença del present i dels homes que el representen, l'agudesa i vivacitat de judici ha de recolzar en una psicologia profunda. I més, sobretot, quan es tracta de comentar qüestions polítiques, qüestions en les quals hom no té mai la seguretat de la terra que trepitja.

La política — malgrat ésser tan bescantada — és la representació, el mirall autèntic de la vida d'un país i si la vida és moguda i agitada no ha de fer-nos estranyesa que la política ens sobti amb els seus alts i baixos, els seus exaltaments i les seves caigudes, els seus entusiasmes i les seves defallències.

El llibre de Joan Estelrich «De la Dictadura a la República» ens ha suggerit aquest seguit de comentaris. Recull d'escrits, d'articles i de conferències que superen de bon tros l'actualitat del moment de llur naixença i avui, aplegats en volum, mantenen una unitat i una estructura; ofereixen a més a més, un alt sentit de crítica i de valoració i molt sovint de profecia.

Per damunt dels fets dels actes polítics, dels homes i de les idees el comentari imposa la seva llei i la seva raó i una i altra han estat confirmades per la realitat, com ja deixa endevinar el mateix títol del llibre.

S'ha esvaït, en bona part, l'encengament apassionat d'uns moments històrics i el comentari serà i raonat que un dia podria creure's partidista o tendenciós, avui s'imposa amb l'evidència dels fets consumats. Creiem que aquesta sola qualitat — i en té moltes altres — representa un èxit per l'últim llibre publicat per Joan Estelrich.

Alfred Gallard (Prohibida la reproducció).

FINANCES I ECONOMIA

La Memòria del Banc Urquijo Català

Hem rebut un exemplar de la Memòria i Ba'anç del Banc Urquijo Català, aprovats en la Junta General ordinària d'Accionistes celebrada el 22 de març darrer, en la qual, a més s'acordà el pagament d'un dividend actiu de vint-i-dues pessetes cinquanta cèntims per acció, equivalent al 4 i mig per 100 del valor nominal i, per tant, al 60 per 100 del dividend abonat per l'any anterior.

El benefici líquid obtingut durant l'exercici és de 963.627'28 pessetes, el qual s'augmenta amb el remanent de l'anterior que puja a 21.052,50 pessetes i tot plegat fa una suma de 984.679'78.

Aquests beneficis es distribueixen així:

Table with 2 columns: Dividend actiu, Obligacions estatutàries, Fons de reserva. Values: Ptes. 556.875,00, 96.362,72, 331.442'06

El Consell d'Administració està format així: Excm. senyor Estanislau de Urquijo i Ussia, president; Damià Ma-

roïllaren en mig d'una lamentable griter, sense relleu ni emoció.

Hem de protestar, però, de l'actitud de certs elements que estaven entre el públic, els quals amb llurs incorreccions i inconveniències donaren una nota molt poc favorable com a espectadors del nostre teatre. Hauria valgut més que si no s'hi trobaven bé se n'haguessin anat i així no haurien molestat als que hi anem amb la seguretat de passar una vetlla agradable, confiats, però, en la mútua discreció i en trobar, al menys un mínim de respecte i de bona educació. Caldria, potser, que la Junta d'Amics del Teatre es preocupi de evitar el sensible espectacle que uns quants inconscients, disposats a boicotejar el teatre català, donen a la sala.

M. T.

Preguem a les persones o entitats que ens trametin notes o articles que ho facin en català si volen veure'ls publicats car no disposem de temps per a traduir-los.

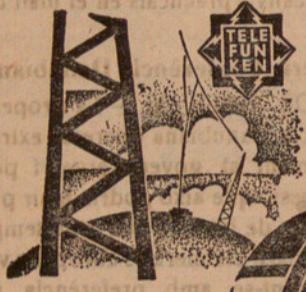
TALLERS BORDANOVA

Carrer Fermí Galan, 316 - MATARÓ

Construcció, reparació i compra-venda de màquines per a gèneres de punt

OFERTES: 1 taler Stand. SCOTT & WILLIAMS 3 1/2 pulgs. 220 agulles per mitjons. — 1 id. id. MAXIM 240 agulles 3 1/2 pulgs. — 2 màquines MERROW vores i costures. — 54 talers rodons TERROTS mallosa gran n.º 26 fi i 27 gros llis, felpa i llistat 4 colors. — 1 Bancada Bateria Anglesa 4 talers 16 polsades n.º 26 felpa. — Bobines alemanyes de 20 i 40 pues. — 2 màquines overlocks. — 1 premsa aprest a motor. — 1 motor elèctric 1 HP.

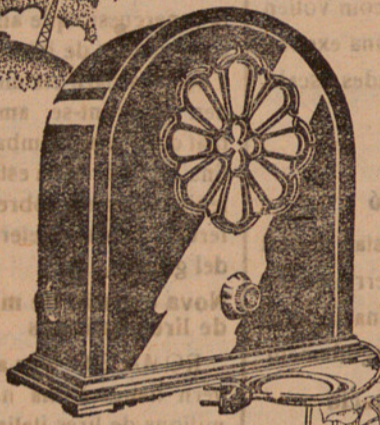
DEMANDES: Teler Standarts Schubert o Gnauck 2 3/4, 3, 3 1/4. — Id. id. id. punys 3 3/4, 4, 4 1/4 i 4 1/2 polsades. — 1 Taler circular TERROT 32 polsades n.º 26 fi mallosa gran. — 1 Màquina Tricotsa n.º 10 o 12 en 55 o 65 cms. — 1 màquina SINGER domèstica bobina central.

Un radio de confiança

102 W. L. para corriente alterna todos los voltajes

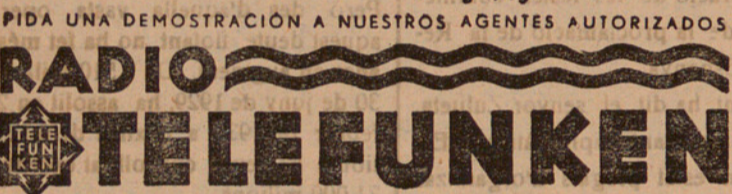
102 G. L. para corriente continua todos los voltajes

... y de poco coste para el hogar modesto, que responde sin embargo al tradicional prestigio técnico de la Telefunken.

TELEFUNKEN 102

en caja de madera de nogal natural de fino acabado, con altavoz de 4 polos perfeccionado, un solo mando, circuito muy selectivo de 2 válvulas receptoras, especialmente indicado para la recepción de las emisoras locales.

Agent oficial: JOSEP CASTANY - Riera, 47 - Mataró

Llegiu el DIARI DE MATARÓ

ANUARIO GENERAL DE ESPAÑA

(Baillly-Baillière - Riera)
EDICIÓN 1931
Datos oficiales del Gobierno Provisional de la República, en Madrid y Capitales principales

4 TOMOS 4
MÁS DE 8,600 PÁGINAS
MÁS DE TRES MILLONES DE DATOS
54 MAPAS EN COLORES
de las Provincias y Posesiones de España

TODO EL COMERCIO, INDUSTRIA, PROFESIONES, ETC. SE ENCUENTRAN EN ESTA OBRA SECCIÓN EXTRANJERA

Propio de un ejemplar completo: CIENTO PESETAS (branco de portes en toda España)

EL ANUNCIO EN EL ANUARIO LE COSTARÁ POCO Y LE PRODUCIRÁ MUCHO

Anuarios Baillly-Baillière y Riera Reunidos, S. A. Enrique Granados, 85 y 86 - BARCELONA

La Fusteria de Menna Balle

Fermí Galan (abans Mercè), 452

amb motiu de traslladar-se a Badalona, carrer Ribas i Perdigué (abans Granols), 47, liquida la actual existència de somiers i articles de fusta blanca, a preus de fàbrica. Ensenms aprofitat l'avinentesa per a saludar i acomiadar-se de les seves relacions en aquesta ciutat.

Jove de 15 a 18 anys

fa falta a

Fotografia Carreras

Es venen 3 cases enteres

totes juntes valor 3.900 duros; per separar: 1.600, 1.350 i 1.100 duros.

Es presta diner en 1ª hipoteca.

Raó: Baixada de Sant Ramon, 33.

Hores: de 12 a 3 i de 7 a 9.

LLEGIU EL

Diari de Mataró

Biblioteques públiques

De la Societat IRIS (Melcior de Palau, 25): Oberta els dies feiners, del dilluns al divendres, de 7 a 10 de la nit; dissabtes i dies festius de 5 a 8 del vespre.

De la Societat ATENEU (Melcior de Palau, 3): Horari: Dies feiners, de 8 a 10 de la nit; dissabtes de 4 a 7 de la tarda i de 9 a 11 de la nit i diumenges i dies festius, de 11 a 1 del matí i de 5 a 8 del vespre.

De la CAIXA D'ESTALVIS (Carrer d'En Palau, 18): Hores de lectura: Dies feiners, del dilluns al dissabte, de onze a una del matí i de dos quarts de 6 a dos quarts de nou del vespre. Resta tancada els diumenges i festius.

DIARI DE MATARÓ

Es troba de venda en els llocs següents:

- Llibreria Minerva . . . Barcelona, 13
- Tria i Tarragó . . . Rambla, 28
- Llibreria H. Abadal . . . Riera, 48
- Llibreria Catòlica . . . Santa Maria, 10
- Centre de subscripcions «La Aurora», carrer de la Pau, 14.

Guia del Comerç, Indústria i professions de la Ciutat

Cases recomanables de Mataró, allistades per ordre alfabètic

Ampliacions fotogràfiques CASA PRAT Churraca, 60 Vendes a plaços - Exposició permanent - Marca Anissais ANTONI GUALBA Sta. Teresa, 30 - Tel. 62 Dipòsit de xampany Codorniu. Destil·leria de licors MARTINEZ REGAS Reial, 282-284. T. 15, Establerta en 1808. Licors, xarops, vins, xampanyes Banquers BANCA ARNUS Riera, 62 - Tel. 40 Negocem tots els cupons venciment corrent. BANC CENTRAL Rambla, 56 - Telèfon 222 Negocem tots els cupons venciment corrent «B. LIRQUIJO CATALAN» C. Padrós, 6 - T. 8 Negocem tots els cupons de venciment corrent. S. A. ARNUS-GARÍ Per encàrrecs en aquesta ciutat, Molas, 18 - Tel. 264 Caldereries EMILI SURIA Churraca, 39. - Telèfon 303 Calderaccions a vapor i algua calenta. Serpentina. Carruajges IOAQUIM CASTELLS - TAXIS-MATARÓ Bravo, 12 Telèfon 220 MARCEL·L LLIBRE Beat Oriol, 7 - Tel. 209 Inmillorable servei d'antico i farrassa de llogner. Carbons COMPANIA GENERAL DE CARBONES Per encàrrecs: I. Alberch. St. Antoni, 70 - Tel. 929	Col·legis ESCOLES PIES Apartat n.º 6 - Tel. 280 Pensionistes, Recomanats, Vigilats, Externs Cordilleries VIDUA D'ANTONI XIMENES Sant Antoni, 22 Especialitat en cordills per indústries. Telxits de lute Còpies MAQUINA D'ESCRIBRE St. Francesc P. 16 Circulars, obres, actes i tota mena de documents Dentistes DR. ENRIC ORDOÑEZ MUTIS Riera, 50 1.er Dilluns, dimecres i divendres de 4 a dos quarts de 8 Drogueries BENET PITE Riera, 26 - Telèfon 30 Comerç de Drogaes. - Productes fotogràfics. Estorers MANUEL MASPERER Caries Padrós, 78 : Peralansa, cortices i articles de viuet. Fondes PERE MIR Enric Granados, 5 Menjars al cobert i abonats Funeràries FUNERARIA DE LES SANTES Palol, 58 Telèfon 57 MIQUEL JUNQUIBRAS Telèfon 111 M. Cloto Verdader, 12 - Sacaral: St. Benet, 24	FUNERARIA «LA DOLOROSA» St. Agustí, 11 Telèfon 55 Fusteries JOAN ALUM Sant Josep, 16 : Estudi de projectes i pressupostos. : ESTEVE MACH Lepanto, 23 : Projectes i pressupostos. : Garaiges BENET JOFRE SITIA R. Alfons XII, 91 al 97 Essenyament gratuït. Cotxes d'ocasió. - Tel. 554 Herboristeries «LA ARGENTINA» Sant Llorenç, 16 bis Plantes medicinals de totes classes. Impremies IMPRESA MINERVA Barcelona, 13 - T. 255 Treballa del ram i venda d'articles d'escriptori TRIA I TARRAGÓ Rambla, 28 - Tel. 290 Treballa comercial i de luxe, de tota classe Maquinària SALVADOR FONT I COMP.ª Reial, 363 Tel. 28 Fundició de ferro i articles de Fumisteria Marbreries JOSEP ALSINA Reial, 436 Lloses marbreries. Marbres artístics de tota classe. Merceries JOSEP MAÑACH Sant Cristòfor, 91 Ofertes de suet. Perfumeria i altres. Construccions	Mestres d'obres RAMON CARDONER Sant Benet, 41 : Preu fet i administració. : JOAN GUAL Sant Mites, 18 : Construccions i reparacions Mobles ERNEST CLARIANA Bisbe Mas, 17. - T. 281 Construcció i restauració de tota mena de mobles. JOSEP JUBANY Riera, 55, Barcelona, 9 No compra sense visitar els meus magatzems Oculistes DR. R. PERPIÑA Sant Agustí, 53 Visita el dimecres al matí i dissabtes a la tarda Palla i Allais COMERCIAL FARRATGEBRA Sant Llorenç, 18 Telèfon 21. Papers pintats JAUME ALTABELLA Riera, 17 : Extens i variat assortit : Pintura decorativa Perruqueries ARTUR CAPELL Riera, 43, pr. al Especialitat en l'ondulació permanent del cabell. CASA PATUEL Isern, 1 i Sant Rafael, 2 Bomerat servei en tot. - «On parla francès» Recaders JOAN BOSCH TORRAS Gola, 3 - Tel. 158 Corresponsal Agència Rei-Solé Dr. Martí Julià, 2 Telèfon 18867 Sastres EMILI DANIS Sant Francesc d'A. 14 bis : : Tall sistema Müller

CÒPIES a màquina d'escriure

Rapidesa i pulcritud en tots els treballs
Per encàrrecs: **LLIBRERIA ABADAL** - Riera, - Mataró